

Reactie Internetconsultatie “Meer ruimte voor nieuwe scholen”

Schrappen richtingbegrip

In de Memorie van Toelichting bij dit wetsvoorstel wordt aangegeven wat de aanleiding is om te komen tot dit wetsvoorstel. Het is enorm ingewikkeld om een nieuwe school te stichten, zo wordt gesteld. Zeker wanneer deze niet past binnen een bepaalde geloofs- of levensovertuiging. Om meer ruimte voor nieuwe scholen te creëren wordt voorgesteld het richtingbegrip te schrappen.

Daarbij kan de vraag gesteld worden waarop deze veronderstellingen zijn gebaseerd. In hoeverre is aangetoond dat ouders daadwerkelijk ontevreden zijn over het huidige onderwijsaanbod. De staatssecretaris kiest met dit wetsvoorstel voor de meestvergaande optie: het schrappen van het richtingbegrip. Waarom is niet nader onderzocht welke ruimte de minder verdergaande opties, zoals het verruimen van het richtingbegrip binnen de huidige wettelijke context dan wel het openstellen voor pedagogische richtingen, bieden? Daarbij verwijst de VGS graag naar het eerder ingediende wetsvoorstel “Toekomstbestendig onderwijs”, dat het onderwijs meer ruimte geeft binnen het huidige wettelijke kader. Naar de mening van de VGS is het zeker wel mogelijk om binnen de huidige wettelijke bepalingen te komen tot meer flexibiliteit en ruimte om aan de wensen van initiatiefnemers voor nieuwe scholen tegemoet te komen. Er is immers reeds al een bestaande erkende richting “algemeen bijzonder”. Naar de mening van de VGS zou op zijn minst verkend moeten worden in hoeverre het mogelijk is nieuwe initiatieven te realiseren binnen deze onderwijsrichting.

Integraliteit

De VGS mist in het wetsvoorstel een integrale visie op alle van belangzijnde aspecten, die het schrappen van het richtingbegrip met zich meebrengt. Hoe verhoudt zich dit voornemen tot het al dan niet verlagen van de stichtings- en instandhoudingsnormen? Wat zijn de gevolgen voor de modernisering van de bekostiging en wat zijn de huisvestingsconsequenties? De VGS is van mening dat het niet goed mogelijk is om een oordeel over het wetsvoorstel te vormen als er geen helderheid bestaat over genoemde onderwerpen. De VGS constateert bij haar leden een zekere lamheid: ze willen anticiperen op deze mogelijke regelgeving, maar vanwege de onduidelijkheid op vele punten is het niet mogelijk om daarop beleid te maken. Vanwege dezelfde onduidelijkheid gaat er ook onrust onder ouders ontstaan. Dan betreft dat met name die scholen, die op de nominatie zijn om, na een overgangperiode van 10 jaar, te verdwijnen omdat zij de laatste school van een richting zijn. Ouders sorteren bij hun schoolkeuze daar al in een vroegtijdig stadium op voor. Vandaar dat de VGS pleit voor een integrale benadering van dit vraagstuk, hetgeen nu pijnlijk wordt gemist.

Laatste school of nevenvestiging van een richting

Eén van de meest verregaande consequenties van dit wetsvoorstel is dat scholen die nu bestaan omdat zij in de regio de laatste school van de richting zijn, na een overgangstermijn van 10 jaar opgeheven moeten worden. Daarbij spreekt de VGS haar verbazing uit over het feit dat deze uitzonderingsbepaling wel voor het openbaar onderwijs gehandhaafd blijft! De VGS pleit nadrukkelijk voor handhaving van deze uitzonderingsbepaling, op zijn minst voor de scholen die er momenteel gebruik van maken. Het betreft scholen die prima functioneren en goede kwaliteit leveren. Om op deze wijze aan het bestaansrecht van deze scholen te tornen, is voor de VGS onoverkomenlijk.

Overige consequenties schrappen richtingbegrip

Momenteel biedt de WPO de mogelijkheid om eigen kerndoelen vast te stellen. Omdat daar momenteel geen gebruik van gemaakt wordt, stelt de staatssecretaris voor om deze mogelijkheid uit de wet te schrappen. De VGS pleit nadrukkelijk voor handhaving van deze mogelijkheid. Het behoort tot de vrijheid van onderwijs voor schoolbesturen om, wanneer zij dringend bedenkingen hebben tegen de vastgestelde kerndoelen, eigen kerndoelen te formuleren. Er is geen enkele noodzaak om deze bepaling te schrappen, zo vindt de VGS.

De VGS is tevreden over het gegeven dat in het wetsvoorstel de regelgeving omtrent het leerlingenvervoer ongemoeid blijft. Hetzelfde geldt voor de vrijstellingsmogelijkheid van de Leerplichtwet. Er bestaat onvoldoende aanleiding om deze regelingen nu of in de (nabije) toekomst fors te wijzigen.

De VGS is eveneens content over het feit dat samenwerkingsverbanden naar richting kunnen voortbestaan. Deze samenwerkingsverbanden zijn nog maar enkele jaren geleden opgericht en functioneren naar tevredenheid.

Concluderend

Naar de mening van de VGS ontbreekt nut en noodzaak voor het vergaande voorstel om het richtingbegrip in de onderwijswetgeving te schrappen. Zoals hierboven reeds aangegeven ziet de VGS meer in het zoeken naar ruimte binnen de huidige wettelijke bepalingen. De VGS is altijd bereid om naar creatieve oplossingen te zoeken binnen het huidige wettelijke kader. Het voornemen tot het schrappen van het richtingbegrip is dan ook absoluut onwenselijk!

VGS, 22 februari 2016
Ridderkerk